

Protocol ziekteverzuim

Inleiding

Verzuim kan leiden tot leerachterstanden, wat vervolgens kan leiden tot uitstroom naar een lager onderwijsniveau of schooluitval. Ook kan het verzuim invloed hebben op de omgang van kinderen met klasgenoten en op hun zelfstandigheid. Het is dan ook van groot belang om vroegtijdig en adequaat te handelen in geval van langdurig of frequent ziekteverzuim bij uw leerlingen.

Achter schoolverzuim schuilt vaak andersoortige problematiek, bijvoorbeeld een onrustige thuissituatie of leer- en motivatieproblemen. Leerlingen kunnen ook lichamelijke klachten (zoals hoofdpijn of buikpijn) hebben, veroorzaakt door stress of leefstijl. Sommigen zijn bekend met een aandoening (zoals astma, diabetes of migraine) waarvoor ze behandeld worden. Anderen hebben psychische klachten of gedragsproblemen. Door te weten wat de oorzaken van het ziekteverzuim zijn, kunnen de leerlingen beter begeleid worden, zodat ze zo snel en goed mogelijk (weer) naar school kunnen gaan.

Aandacht voor ziekteverzuim vergt een integrale aanpak en nauwe samenwerking tussen school, GGD en indien nodig de leerplichtambtenaar. Systematisch aandacht en zorg besteden aan het ziek gemelde kind en de inzet van ziekteverzuimbegeleiding heeft een preventief effect: de omvang van schoolverzuim neemt af, de ouderbetrokkenheid bij school en het welbevinden van het kind nemen toe.

Het ziekteverzuimprotocol voor school

1. School geeft in de schoolgids aan wanneer, hoe en bij wie ziekte gemeld moet worden en benoemt hierin ook de rol van de GGD. Daarnaast wordt aanbevolen te vermelden dat bezoeken aan dokter, tandarts, fysiotherapie ed. zoveel mogelijk buiten schooltijd moeten worden gepland.
2. De leerkracht registreert en monitort het (ziekte)verzuim van de leerling.
3. Afhankelijk van de casus neemt de leerkracht / IB-er na 1 tot 3 dagen contact op met ouders en informeert naar:
  - De reden van de ziekmelding;
  - De termijn waarbinnen ouders verwachten dat hun kind weer naar school kan komen.
4. School maakt afspraken met de ouder wanneer ziekteverloop te evalueren. Zo nodig kan een huisbezoek afgelegd worden.
5. Bij langdurig ziekteverzuim is het aan te bevelen de klasgenootjes te betrekken bij de aandacht voor het zieke kind, bijvoorbeeld door het sturen van een kaartje.
6. Bij twijfel over (de aard van) het ziekteverzuim en / of indien er sprake is van opvallend ziekteverzuim (zie onderstaande criteria) maakt de leerkracht / IB-er een afspraak voor een gesprek met ouders. In het gesprek kunnen de volgende punten aan de orde komen:
  - Zorg / aandacht voor de leerling;
  - Voorkomen dat leerachterstanden ontstaan;
  - Bekijken op welke wijze het onderwijs weer hervat kan worden;
  - Nagaan of er sprake is / zou kunnen zijn van onderliggende problematiek.

Zie voor tips: handreiking snel terug naar school is veel beter.

Criteria voor opvallend ziekteverzuim:

- *Meer dan 4 dagen ziekgemeld verspreid over de afgelopen maand.*
- *Ziekteverzuim van meer dan één week aaneengesloten.*
- *In een periode van 2 maanden drie keer (of meer) voor één of twee dagen ziekgemeld.*
- *Op een andere manier opvallend ziekteverzuim (bijv. leerlingen die altijd op een bepaalde dag ziek zijn of regelmatig ziek naar huis gaan).*

Het gesprek tussen leerkracht / IB-er en ouders kan meerdere resultaten opleveren, te weten:

- Gesprek met leerkracht / IB-er volstaat.
- Bij andere verzuimredenen dan ziekte / gezondheid wordt de leerling bij de leerplichtambtenaar gemeld.
- Er is sprake van onderliggende problematiek en / of een gezondheidsprobleem. De IB-er verwijst naar de jeugdarts van de GGD. In dat geval vult de leerkracht / IB-er samen met ouders het "Aanmeldformulier ziekteverzuim" (bijlage A) in.

Nadat de leerling weer op school is, blijft de leerkracht de aanwezigheid van de leerling monitoren.

Wat doet de GGD?

1. De jeugdarts van de GGD nodigt de leerling en ouders, in principe binnen twee weken, uit voor een gesprek. Een consult duurt circa 45 minuten en is vertrouwelijk.
2. Na afloop van dit gesprek stelt de jeugdarts een advies op voor school, leerling en ouders. Daarin adviseert de jeugdarts of de betreffende leerling wel of niet (volledig) kan deelnemen aan het lesprogramma en onder welke voorwaarden. Soms is het nodig om informatie in te winnen bij huisarts of specialist. Hiertoe moeten ouders eerst toestemming verlenen.
3. De jeugdarts koppelt door middel van het formulier "Terugkoppeling ziekteverzuimbegeleiding" (bijlage B) het resultaat van het gesprek en de gemaakte afspraken terug aan de IB-er en ouders. NB: de jeugdarts koppelt (medisch) inhoudelijke informatie alléén met toestemming van de ouders terug aan de school.
4. Indien de jeugdarts aan school terugkoppelt dat het ziekteverzuim ongeoorloofd is, doet school een melding bij leerplicht en vermeldt hierbij de bevindingen van de jeugdarts.
5. Bij ziekteverzuim met aanzienlijke bijkomende problematiek kan de leerling aan worden gemeld bij het Basisteam Jeugd & Gezin.
6. Indien de leerling en ouders zonder bericht niet op de afspraak verschijnen, neemt de jeugdarts contact op met de IB-er om te bespreken wat de volgende stap zal zijn.
7. Als de eerder gemaakte afspraken niet worden nagekomen en / of niet tot het gewenste resultaat leiden, neemt de IB-er opnieuw contact op met de jeugdarts.

Wat doet de leerplichtambtenaar?

De leerplichtambtenaar kan op drie momenten ingeschakeld worden:

1. Via een directe verwijzing door de IB-er bij aanwijzingen voor ongeoorloofd ziekteverzuim.
2. Via een melding door de school na onderzoek door en op verzoek van de jeugdarts van de GGD.
3. Na bespreking in het zorgteam.

De leerplichtambtenaar houdt de IB-er op de hoogte van (het verloop van) de verzuimaanpak.

AANMELDFORMULIER ZIEKTEVERZUIM

Uitgangspunt is dat onderstaande informatie met ouders besproken is.

Naam leerling :
 Geboortedatum leerling :
 Telefoonnummer ouder(s) :
 E-mailadres ouder(s) :
 Naam school / groep :
 Naam leerkracht / IB-er :
 Datum :

Reden van aanmelding aankruisen (verzuimoverzicht toevoegen)

1. Meer dan 4 dagen ziek gemeld verspreid over de afgelopen maand.	
2. Onduidelijk ziekteverzuim van meer dan één week achter elkaar.	
3. In een periode van 2 maanden drie keer (of meer) één of twee dagen ziek gemeld.	
4. Op een andere manier opvallend ziekteverzuim (bijv. leerlingen die altijd op een bepaalde dag ziek zijn of regelmatig ziek naar huis gaan).	

1	Zijn er eerdere ziekmeldingen geweest en is hier een patroon in te ontdekken?	
2	Wat is volgens ouders de reden van de ziekmelding(en)?	
3	Is de leerling onder controle van de huisarts/specialist/GGZ/psycholoog? Zo ja, bij wie? Is er een diagnose gesteld/bekend?	
4	Zijn er zorgen over de thuissituatie en/of het gedrag van het kind?	
5	Is het BJJ/CJJ betrokken bij de leerling/het gezin?	
6	Zijn er andere vormen van verzuim (spijbelen, te laat komen)? Zo ja, welke? Is de leerplichtambtenaar betrokken?	
7	Welke acties zijn er door school ondernomen (graag met datum)? Resultaat?	

TERUGKOPPELING ZIEKTEVERZUIMBEGELEIDING

Uitgangspunt is dat onderstaande informatie met ouders besproken is.

Naam leerling :

Geboortedatum leerling :

Gegevens jeugdarts Naam: Telefoonnummer: E-mailadres:
Datum contact:
Soort gesprek ☐ 1 ^e gesprek. ☐ Vervolgcontact.
Gespreksvorm ☐ Gesprek met ouders. ☐ Gesprek met leerling en ouders. ☐ Telefonisch gesprek met ouders. ☐ Dossieronderzoek ☐ Overleg derden: ☐ Ouders zijn niet verschenen op de afspraak.
Acties jeugdarts ☐ Doorverwijzing naar: ☐ Jeugdarts volgt het ziekteverzuim via: ☐ vervolgggesprek over ... ☐ telefonisch contact met ouders over ... ☐ Geen vervolgacties, bij aanhoudend/opnieuw verzuim kan contact worden opgenomen met de jeugdarts. ☐ anders, namelijk ...
Concreet met leerling en ouders gemaakte afspraken:

Visie:

Relevante informatie en advies voor school:

**De ouders zijn op de hoogte van de gegeven adviezen en gemaakte afspraken.
Ouders geven wel/geen toestemming voor terugkoppeling**

Bijlage C: stroomschema ziekteverzuim basisonderwijs

